

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

მანის მიწასაბარ...

ლომაზო, ოდეს მგ ტურფა მკერდში გული სიბრაზით გითრთის-გიღელავს, ზიხლით უცქერი, — ვინც კი დასაგრულთა ცრემლს ანთხეინებს, მიწასთან სთელავს;

ისწრაფი იქით, ვსურს შეუშალო უსამართლობას ბრმა გზა და ცვალი; ხელს ახლევ ტანჯულთ გასამხრევებლად, რომ გაუტკბილო მით შომახალი;

როცა შენი ხმა გულ-დაწყვეტილებს შეების იმედით ატკობს, ახარებს და არემარეც თანგრძობის ნიშნად აყვავებული შემოგხარხარებს,

იმ დროს მეც გეტრფი, თაყვის ვცემ, ტურფავ, მავ სახეს ნაზს, სხივ-შომფინარეს, მაშინ მიყვარხარ მე წრფელის გულთ და ჩამოგყვები თუ გინდ სამარეს!...

ლომაზო, ოდეს ხარ ფერ-მიხილი, სიმართლისათვის ტანჯულ-გვემული, ხელ-შეზოკილი, სამარისებურ მიწის ოთახში გამომწყვდეული;

შენს ტურფა სახეს ქმუნვის ბეჭედი ზილ-შენაერთი არა შორდება, მაინც არ ნანობ, ბრძოლის იმედი მავ გულში მხოლოდ ერთი-ორდება;

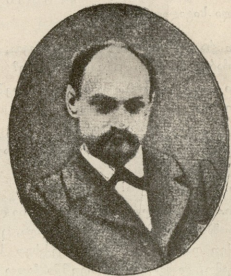
როცა თავს-დადგმულ ეკლისა გვირგვინს მკაცრად მიჰყეხხარ წამების მთაზედ და არემარეს შენი დაკარგვა ცრემლებს არ უშრობს მწუხარე თვალებედ, —

იმ დროს მეც ვსტრიო, თაყვის ვცემ, ტურფავ, მავ ლეითურ სახეს, სხივ-შომფინარეს, მაშინ მიყვარხარ მე წრფელის ვულით და დავაკვები შენსა სამარეს!..

სოლ. გ-მე.

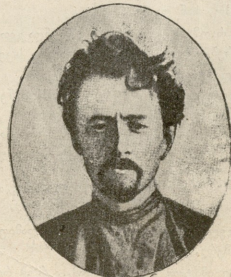
პროფ. ეოლდშტეინ.
(მოკლული არხანგელსკში 18 ოქტომბერს)

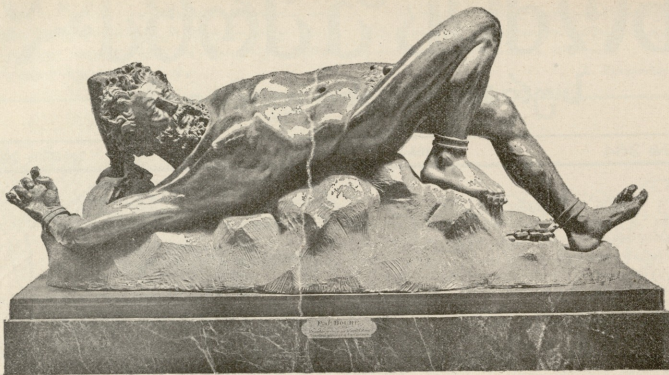
გერშუნი.
(ს-რევილ. მებრძოლ რაზმის მეთაური).

პროფ. ე. ნ. ტარღე.
(პეტერბურგში შეტაკების დროს ქუჩაში დაჭრილი).

საზინოვა.
(მეცვლილი შინაგან საკმეთი მინისტრის ფონ-პლევსი.)

ბროზეთის, კავკასიის მთაზე მაჯაჭული.

აბი, რომელიმე სულს სმის, ლაზრინი

(ფრანგულით)

ქმარი უდგის ცოლს, რომელიც სხვაგან არის სდაღაღ-
ცოლი სივლითი შემოღის.

ქმარი. რა შიარულათა ხარ, სილვია, ამ საღამოზე!
ეტყობა რიჩარდთან დრო კარგად გაატარე?

ცოლი (კიდევე იგინის). შენს სიკოტელში ვერ მიხვდ-
ბი, რად ვიცინი.

ქმარი. იქნება რიჩარდმა იეშაქა-არამე?

ცოლი. არა, ისა სჯობია გიბობა—რიჩარდმა ცოლს სი-
ლა გაართყა!!!

ქმარი. შეუძლებელია!

ცოლი. ისეთი სილა, რომ ხუთი თითი ლოყაზე დაიდა.
რიჩარდს ლამის დადგმა მარჯვნივ უნდოდა, ცოლს-კი მარცხ-
ნივ. ხან აქეთ დადგეს, ხან იქით. მეექვსეთ სუსანამ, მეტის
სიკაბასის გამო, ღამმა წენიან თევზში ჩადვა და აი ამ დროს
აუბურა ქმარმა ლოყები. (იგინის) ეხლა კოშმეინება, როცა
სუსანას მოვიგონებ ხოლმე, მაგრამ რიჩარდს ქცევამ ბრაზი
შომგვარა,—კაცი რომელიც ცოლს სცემს, ლაზარია.

ქმარი, პო, ხან და ხან...

ცოლი. რაო? ხან და ხანაო! შენ უნდა გეთქვა—ყოველ-
თვის! გიმორბე—კაცი, რომელიც ცოლს სცემს, ლაზარია!

ქმარი. დილა, თუ მიზეზი არ მიუციათ.

ცოლი. თუ მიზეზი არ მიუციათ!!! იქნება რიჩარდს
კიდევე ამართლებ?

ქმარი. არა, არა... მხოლოდ არის იმისთანავე შემთხვევა...

ცოლი (გვაგად). ისა სჯობია სტევა, რაც გულში გაქვს...

ქმარი. გულში არაფერი მაქვს.

ცოლი. აბა რას ნიშნავს შენი „შემთხვევა“? იქნება მი-
ბაძე გინდა?

ქმარი (გულ-წრფელად). მე? ღმერთმა დამიფაროს!

ცოლი. შერე, რაღად იცინი?

ქმარი. მე იმიტომ ვიცინი, რომ... რომ რიჩარდის სა-
ქციელი მომაგონდა...

ცოლი. როგორ თუ „საქციელი“? საქციელი-კიჭარა
რეგენობაა! დახე როგორ უქერენ კაცები მხარს ერთმანეთს

იქნება მიბაძეც მოინდომო? დარწმუნებული ვარ, რომ სურ-
ვილი არ გაქვია.

ქმარი. მაშ ხელს რაღა მიშლის?

ცოლი. სიღარე!.. ესეც-კია, რომ სუსანასთან კაბასი
არა ვარ.

ქმარი. ოჰ, ღმერთმა დაგიფაროს!

ცოლი. რაო? „ღმერთმა დაგიფაროს!..“ დამცინი თუ?..
იქნება შენ იმის დამტკიცება გინდა, რომ მე სუსანასთან
კაბასი ვარ?

ქმარი (მოთმინებით). არა ჩემო ძვირფასო, ვიმორცხე,
რომ არა. ცოტა, სულ ცოტა ახირებული ხასიათი გაქვს...

ცოლი. მე!!!

ქმარი. წარმოვიდგინოთ, რომ მე არაფერი მითქვამს...

ცოლი (გვაგად). უკირკავედ, ბრძანეთ... სიტყვის უკან
წაღება გვიან-და... რომ ახირებული ვარ! აბა ერთი მოვიგო-
ნეთ მაგალითი ჩემ ახირებულობისა.

ქმარი (ტკბილად). ჩემო კეკლუცო, შორს ნუ წავლთ
დღეს აკი მიმტკიცებდი, რომ არტიტი პოლენ მენიე ქერააო.

ცოლი. დილა, ქერაა.

ქმარი. გვეფიცები, სცდები—ის შევეგრძენია.

ცოლი. მე თქვენ გეუზნებით, რომ ქერაა.

ქმარი (ფობოსს) კარგი, ქერა იყოს!

ცოლი. თქვენი დაკინვა თქვენთვისვე შეინახეთ... ეხლა
რა-კი დაარწმუნდით, რომ სცდებით, მაგაზე მეტი რაღა და-
გრჩენიათ.

ქმარი (მოთმინებით). კარგი! შევეცი.

ცოლი. სხვა, თქვენს მაგიერი ცოლთან ბოდიშს მოთ-
ღდა და თქვენ-კი ბძანებთ—„კარგი! შევეცი!..“

ქმარი (მოთმინებას კარგავს). გვედრები, გავათავოთ!
გინდა მენიე ქერა იყოს? მაშ კარგი, ქერაა! თუ გინდა ყვი-
თელი იყოს!

ცოლი (გაკაბასეულად). ყვითელი... —ნუ თუ —გაგანათ,
რომ გიცს ელაპარაკებით... რა-კი მაგრვა, მე კიდე ვამბობ,
რომ ის ქერაა. ცხადად სჩანს, რომ თქვენ არ გინახათ.

ქმარი. დასწყევლოს ღმერთმა! ოცუკერი გითხარი, რომ
მინახავს და კიდევ ვიცნობ!

ცოლი. მაშ თქვენ კულისებში იმასთან დაბაძვდებით საარ-
შეყოთ?

ქმარი. (სტოფაზე ხელს სვეს) თუ მაგაზე დაიწყეთ ლაპარაკი, ვეღარ გავთავებებ. (წინადა) ის არა სჯობია, სილოვა, დავწვევ?

ცოლი. თქვენ კიდევ ვერ ვამაგებინებთ, სად ვაიკანიო ქერა პოლენ მენიე (ქმარი ხსის ან იღებს და ოთახში პოლენს სვეს). ოთახში სიარულს, მე რომ მივასუსებო ის ემჯობინება.

ქმარი (დაწმარებას სვლიდას). აჟი გითხარი, რომ ყუფრუს პასაჟში ვაიკანი, როცა წვიმის გამო ბეგრი ხალხი შეგროვდა იქა; უცბადღად ფეხზე ფეხი დაეადეთ და ბოდიშის მოსახდელად ხმა გავეცი.

ცოლი. რაღა მენიეს დაადვით ფეხი!

ქმარი. რა არ მოხდება ხოლმე ცხოვრებაში...

ცოლი. მერე, მაშინ შეამჩნიეთ რომ ქერა?

ქმარი. (გულ მოსული) ღმერთო! (მასხუს ან აძლევს და ოთახში წინა პოლენს სვეს).

ცოლი. რას ვაწინაშატი! ისა სჯობია, მივასუსებო.

ქმარი. დასწყველოს ეშმაკმა! მითხარი, რა გივასუსებ?

ცოლი. ის მივასუსებო, რომ მე მართალს ვამბობდი.

ქმარი. აჟი გითხარი ორჯელ.

ცოლი. თქმაც არის და თქმაცა.

ქმარი (სიწმარებას სვლიდას). ყური მიგდევ, სილოვა, მე ცოტა შექეფოთ ვარ და ღვთის გულისათვის ნულარას მტკიცე. ისა სჯობია, დავიძინებო.

ცოლი. ავადყოფილით ბოდიშის მოხდა ადვილია. თქვენა გგონიათ, რომ თქვენმა ამდენმა სიარულმა ოთახში მე არ ვამაზადა ავიდა?

ქმარი (გრანოსს, რომ მოთმინება კარგება). იცი რა გითხრა მოდი დღილს დატომობ (ხაღაში გადის. პატარა ხანს უკან გოლდო თან გუყუბო)

ცოლი. როდის ვათავებთ თქვენ კომედისა? თქვენ კარგათ იცით რომ ბუტიობა მეგავებება. მითხარი მართალი ვარ თუ მტყუანი? თუ თქვენა ფიქრობთ, რომ ღიღ რამეს შეადგენს ჩემთვის პოლენ მენიე ქერა და უმავგრებანი, დიდადა-სცდებით მე მარტო ის მინდა გავიგო, სად აიგინებთა და ამბობთ, რომ ის უმავგრებანიაო.

ქმარი. ხომ გითხარი ქერაა მეთქი, ეხლა რაღას ჩამეციებთხარ; (სისილიო ოთახში შედის)

ცოლი. (გაჭკება). უზრდელი ლაპარაკი რა საყადრისია! (ქმარი სიწმარებას სვლიდას) გოლი გაჭკება ესეც უნდა გითხარი, რომ გულ ჩათხრობილი ხალხი მეგავებება. მე იმისთანა ხალხს ვამჯობინებ, რომელიც სიფიცხეში რაც სათქმელი აქ, იტყვიან და პატარა ხანს უკან ისე როგორც თქვენ მეგობარ რიჩარდს, ყველაფერი დაივიწყებთა.

ქმარი. (თავ მაგაზრებელი) ეხლა-კი მესმის რიჩარდის ქცევა.

ცოლი. როგორა? რა ბანეთ?

ქმარი. (გვიდას დაწმარებას) არაფერი, არაფერი, ისე... უკანასკნელად გთხოვ ითვი დამნებრო (დარეფინში გადის).

ცოლი. (გაჭკება) თქვენ მოგწონთ რიჩარდის ქცევა რომ ღიღი სილო ვარტუა? იქნება წაბაძეც გნებავთ და გგონიათ, რომ ისეთი ჩგარი ვარ, როგორც სუსანა? ანა ვაბედეთო!.. თითო მომავარეთ, ხვალ ცოცხალი აღარ იქნებით (უხსლოვება და აფლავება შესტყვრას) ანა, რაღას იტყვებო?.. ვაბედეთ (ქმარი

ხელით ამორებს) ოჰ, ვერა ბედეთ! თქვენ იმდენი სიმაპაც არა გაქვთ, რომ ვე სილოარე ჩაიღინოთ! ხო უყურებთ ამ ფრხილეს?... ცხერი-პირს დავაკურავთ.

ქმარი. (მოთმინით) ფრთხილად იყავი, სილოვა, თითოთი თეგლი კინაღამ გამოიშხარე!

ცოლი. ხელი გამიშვით, თორემ მთელ ხალხს აქ შეყვრი.

ქმარი. აა, ბატონო, მიბრძანდით.

ცოლი. (გაგაშვებდა). თქვენ გინდათ ხელი შემხობო იმპრო, რომ მენიე ქერა! სცდეთ, რაღას უყურებთ...

ქმარი. (გაჭკებასულები). ოჰ! (გარედ გადის).

ცოლი. (გაჭკება) თქვენ იმათანი ბრძანდებით, რომელიც ცოლესა სცენენ?.. ვაბედეთ... (ქმარი მორე სართულში ადის; ცოლად თან შაჭკება). ანა ხელი მახელით... მე მაგაზე მეთი არა მინდა რა... (გაღვების კრატუნით და მუშტის ღვრით) დიდა, დიდა, პოლენ მენიე ქერა... ეხლა ხელი მახელით (ქმარი შესაშვ სართულში ადის) ქერა... ქერა... ქერა... (მოთხე სართულში. ქადა გონებინა და მოსულია) ქერა, ქერა... ლიანა-რო, რატომ ხელს არ მახლებთ, (ქმარს კიდევ ზეგით ასვდა უნდა, მაგრამ სართული ადარ არის).

ცოლი. ხომ გითხარი, რომ ხელის ხლებას ვერ ვაბედეთ... ეხლა ხომ მოწმები არ არიან... სცადეთ ჩემი გავლენა!

ქმარი. (მოთმინებას კარგავს) გამიგონე, სილოვა, ნუ ვამაგიებ! გვეცდრები, ვაწმუღ!

ცოლი. ის ქერა!

ქმარი. ერთი...

ცოლი. ქერა, ქერა!

ქმარი. ორი, სამი!

ცოლი. ქერაზე ქერა!

ქმარი. (სისიწმარებას) ესეც შენი!! (შემოჭკავს სილოვას. პატარა ხანს სიწმარებას) ქმარი განცვიფრებულა თავის მოქმედებით და გოლიც თითქმის დაწმარებას და პატარა ხანს უკან ტარაღს მოჭკება).

სიყვარული, სიყვარული! როცა შენს ხელში ვართ, გონიერებას ვარგავთ!

ქმარი. (შერბეწვება) სილოვა, ღვთის გულისათვის მომიტევე, გვეცდრები...

ცოლი. (ქეთინებს) არა, არა ჩემო კარგო, მე უნდა გთხოვო შენ ბოლიში... მე ვცდებოდი... ესლა მომაგონდა... ცნობილი ოპერის მომღერალი და პოლენ მენიე ერთმანეთში გადავრიე.

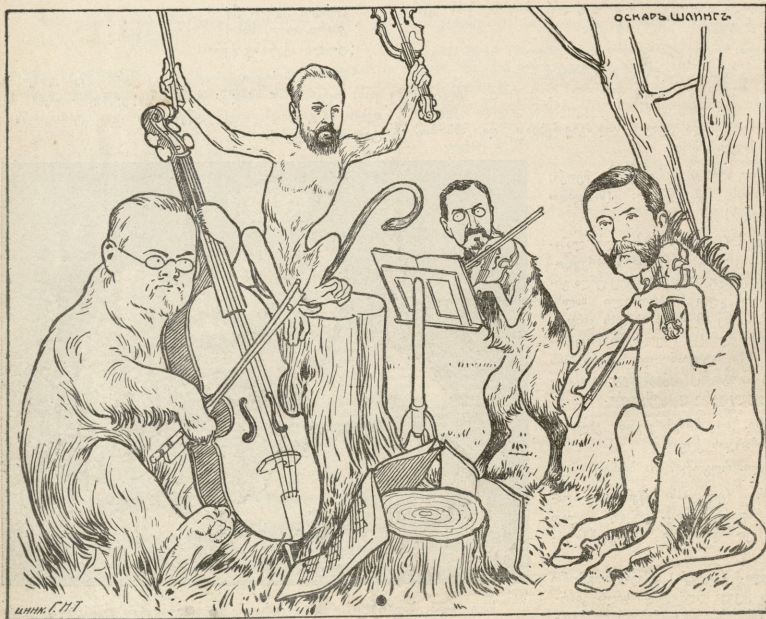
კლდე

ს ა მ მ მ მ

ძველი დაინგრეს და აშენდება
ახალ ცხოვრების წმიდა ტაძარი,
და საიორკველად მას დაედება
გმირთა მებრძოლთა წამების ჯვარი.
მებრძოლთა სისხლი, ტანჯვა, წვალება,
ქვეყნის გოდება, კვნესა, ვაება,
სრული მღვდლად ბედშავებდკრულთა
მაღალ კედლებსა დაეტანება.
და სიყვარული თავგანწირულთა,
მათი მხენ გული, გული ძლიერი,
ვით მზე ნათელი, მზე მშვენიერი,
იმ ტაძარს მაღლით გადებურება...
ურიცხვის მსხვერპლით მოპოებულსა
იმ შენობასა ეციოთ თაყვანი,

რადგან დაიდგმის მის შუა გულში
მომავლის ოქრის აკანი.
დიადის ტაძრის მაღალს კედლებზე
ერთი წარწერა, ძმებო, იქნება:
„აქ დაიბადა წმიდა სამება:
ძმობა, ერთობა, თავისუფლება!
ფართო, განიერ საკუთხეველში,
ხალხო, გაქვს შესვლის სრული უფლება,
შენ შევილთა ბრძოლამ და ტანჯვამ შობა:
ძმობა, ერთობა, თავისუფლება!..“
კურთხეულ იყოს მისი სახელი,
ეინც ბრძოლის ველზე ხალხისთვის კვდება;
შთამომავალთა იგი ნორჩს გულში
გაბრწყინებული მკედრებით აღსდგება!
იმის საფლავსა ჩენნი მაღლობა
გუნდრუკის კვამლად შვმოეცემა,
იმის სახსოვად დავარჩება მარად
ძმობა, ერთობა, თავისუფლება!..

იკალთოელი

— როგორც უნდა დასხდეთ, თქვენ მემუსიკეთ არ ვარგისართ.

(კრილივი)

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. მ. ჯაბაძარი